

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumberwadi, Otur

B.Ed. II Year 2022-23

B.Ed. 202 : Knowledge & Curriculum Language across the Curriculum

Name of Student : Mr/Mrs. मुसळे प्रियंका तान्हाजी Roll No. ६६

Practical : Comparative Study of the curriculum of different Boards
(विविध अभ्यास मंडळांच्या अभ्यासक्रमांचा तुलनात्मक अभ्यास)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction			✓		
2	Nature & structure of the curricula of different boards				✓	
3	Objectives of the curricula of different boards			✓		
4	Weight age given subject wise		✓			
5	Accuracy of the content, reference books			✓		
6	Merits & demerits between the boards				✓	
7	Reflection of values, core elements & life skills					✓
8	Evaluation scheme & Nature of results				✓	
9	Critical opinion			✓		
10	Overall Impression				✓	
Total Marks - 50		<u>02+12+16+05</u>				

14/6/23

Obtained Marks -

35
50

Sign of Prof. in charge

[Signature]
Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

विविध
अभ्यासक्रम
संदर्भात
तुलनात्मक
अभ्यास

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Or) Tal. Jajnur, Dist. Pune.

अनुक्रमसणिका

अ.क्र.	तपशिल	सही
1)	प्रस्तावना	
2)	अभ्यासक्रम संकल्पना, अर्थ, व्याख्या	
3)	गर्ज व महत्त्व	
4)	उद्दिष्टे	
5)	बोर्डचे विविध उपक्रम	
6)	महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ a) शिक्षण मंडळ समिती b) कार्ये c) संरचना	
7)	केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ a) मंडळाची रचना b) अभ्यासक्रम अंमलबजावणी स्वरूप c) संरचना	
8)	अभ्यासक्रम फरकाची उद्दिष्टे	
9)	अभ्यासक्रमातील गुण व दोष	
10)	अभ्यासक्रम संशोधन मंडळाची कार्ये	
11)	संदर्भपुस्तके	
12)	शैक्षणिक महत्त्व	
13)	अभिप्राय	

Principal

प्रस्तावना

पुणे विद्यापिठाच्या बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत पेपर क्र. २०२ च्या प्रात्यक्षिक कार्यासाठी 'केंद्र व राज्य अभ्यासक्रमातील अध्ययनामधील साम्य व फरक हे प्रात्यक्षिक कार्य घेण्यात आले.

शिक्षणाची ध्येये आणि अद्दिष्टे साध्य करण्याचे योग्य साधन म्हणजे 'अभ्यासक्रम' होय. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अभ्यासक्रमाची रचना केलेली असते. ज्ञान हे मानवी जीवन व सामाजिक विकासाचे साधन मानले जाते.

शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होणे अपेक्षित असते. हा सर्वांगीण विकास व्हावा म्हणून शाळेमार्फत विविध सहशालेय उपक्रमांचे आयोजन केले जाते. गुणवत्तापूर्ण शिक्षणासाठी तसेच चांगल्या प्रशासनासाठी भारत सरकारने विविध अधिकार मंडळाची निर्मिती केली. या अधिकार मंडळामार्फत गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यात येते.

विद्यार्थ्यांचा बौद्धिक,

क्रियात्मक व भावात्मक विकास घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला जातो. त्यामुळे शैक्षणिक व्यवस्थापनाचे घटक आणि शिक्षणामधील प्रशासकीय रचना यांचा सविस्तर अभ्यास करणे गरजेचे आणि समर्पक ठरेल.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumburda (Dist. Pune), Tal. Junnar, Dist. Pune.

अभ्यासक्रम संकल्पना

अभ्यासक्रम या शब्दाचा इंग्रजीमध्ये Curriculum असे म्हटले जाते. Knowledge म्हणजे ज्ञान होय. Curriculum हा मुळात लॅटिन शब्द आहे. या शब्दाचा Race-course असा अर्थ होतो.

ज्ञान हे सर्वच ज्ञानशाखांच्या गाभा असल्याने ज्ञानाचे तत्त्वज्ञान, नीती, स्वतंत्रपणे मांडणे आवश्यक आहे. ज्ञान अथवा Knowledge हा शब्द माहित असणे, अनुभवावरून अथवा शिक्षणातून माहिती करून घेणे, व्यक्तिगत अनुभूतीतून एखाद्या तत्त्वाची प्राप्ती होणे मानले जाते. म्हणजेच ज्ञान म्हणजे माहितीचे संहितीकरण आत्मसात करणे स्वानुभूती आणि तिचे एकूणच प्रकटीकरण अशी सर्वसाधारण व्याख्या करता येते.

अभ्यासक्रमाद्वारे विद्यार्थ्यांना अध्ययन अनुभव देण्याचे कार्य केले जाते. हे अनुभव अभ्यासक्रमातून समाविष्ट घटकांच्या सहाय्याने दिले जातात. अभ्यासक्रमामध्ये सर्व शैक्षणिक क्रियांचा समावेश केला जातो.

ज्ञान:- सर्वसाधारणपणे ज्ञान हे शिक्षणप्रणालीद्वारे प्राप्त होत असते. शैक्षणिक जीवनातील अनुभवांद्वारे ज्ञान पार पडते. यामध्ये माहिती, वर्णन, अनुभव, कौशल्ये, संशोधन या घटकांचा समावेश असतो. ज्ञान हे विषयासंदर्भात सैद्धांतिक आणि प्रात्यक्षिक अनुभवांद्वारे माहिती आत्मसात करण्यासंदर्भात वापरले जाते.

Principal

अभ्यासक्रम :-

अभ्यासक्रम या शब्दाला Curriculum असे म्हटले जाते. या शब्दाचा Race-course असा अर्थ होतो. यालाच शर्यतीचे मैदान असे देखील म्हटले जाते. शिक्षण ही क्षेत्रात मात्र त्याचा अर्थ अभ्यासक्रम असा होतो. शैक्षणिक द्येय साध्य करून घेण्यासाठी शाळेत उपयोगात आणलेल्या सर्व प्रकारच्या अनुभवांचा साठा म्हणजे अभ्यासक्रम होय. अभ्यासक्रम ही एक प्रकारची विद्येची शर्यत आहे. शिक्षणाची उद्दिष्टे गाठण्यासाठी शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी गाठावयाचे अंतर असा त्याचा अर्थ होतो.

व्याख्या

① ज्ञान :-

ज्ञान हे एक तथ्य आणि कल्पनांचे संघटित स्वरूप करण आहे जे पद्धतशीरपणे व्यावहार्यतेच्या आणि संप्रेषणाच्या माध्यमातून निरीक्षण व प्रात्यक्षिक परिणाम किंवा निष्पत्तीच्या स्वरूपात प्रस्तुत होते.

- कार्टेलस

② अभ्यासक्रम :-

① शाळेच्या नियंत्रणाखाली शिक्षणाच्या प्राप्त होणाऱ्या सर्व अनुभवांचा साठा म्हणजे अभ्यासक्रम होय.

- रेमर्स

② अभ्यासक्रम हा औपचारिक शिक्षण आणि प्रशिक्षणाच्या हेतूने केलेला संघटित संच होय.

- प्राट

Principal

गारज व महत्त्व

शैक्षणिक प्रक्रिया ही यशस्वीपणे राबवायची असेल आणि शैक्षणिक उद्दिष्टांची पूर्तता जर सहजपणे साध्य करायची असेल तर त्याकरीता अभ्यासक्रमाची निश्चित स्वरूपाची चौकट उपलब्ध होणे गरजेचे ठरते. परिणामी संपूर्ण शिक्षण प्रक्रियेचा एक अविभाज्य भाग म्हणून अभ्यासक्रमाकडे पाहिले जाते.

① शैक्षणिक ध्येये व उद्दिष्टांची निश्चिती केल्यावर ती ध्येये व उद्दिष्टे साध्य व्हावीत म्हणून अभ्यासक्रमाची निश्चित स्वरूपाची चौकट तयार केली जाते.

② अभ्यासक्रमाचे अध्यापन करण्याकरीता आवश्यक असणारे शिक्षक वेगवेगळ्या धारणा करणारे असतात. म्हणजेच योग्य शिक्षकांच्या नियुक्तीकरीता अभ्यासक्रम हा उपयुक्त ठरतो.

③ कोणत्याही शिक्षण व्यवस्थेचे ध्येय हे ज्ञानाचा प्रसार आणि प्रचार सर्व समाजात करणे हे असते. अभ्यासक्रमाची निश्चिती करताना देखील हेच ध्येय समोर ठेवलेले असते.

④ विद्यार्थ्यांच्या वाढ आणि विकासाच्या प्रत्येक टप्प्यावर त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास होत असतो. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास व्हावा म्हणून अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरतो.

⑤ जबाबदार नागरिकत्वाची निर्मिती व नवीन शोध आणि संशोधनाला प्रेरणा देणारी रचना असते.

Principal

उद्दिष्टे

- ① अभ्यासक्रमातील पाठ्यांशाद्वारे विद्यार्थ्यांना शालेय सामाजिक आणि व्यक्तिगत जीवनाचे विश्लेषण करून देणे.
- ② अभ्यासक्रमाचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, बौद्धिक, मानसिक, सामाजिक, नैतिक, धार्मिक, अध्यात्मिक विकास घडवून आणणे.
- ③ सर्व लोकशाही, प्रजासत्ताक देशांमध्ये शालेय अभ्यासक्रमांतर्गत स्वातंत्र्य समता आणि बंधुता या मूल्यांचा विकास करणे.
- ④ अभिरुची, कौशल्ये पात्रता, वर्तन, व्यवहार, दृष्टिकोन या शैक्षणिक गरजांच्या पूर्तीच्या हेतूने अभ्यासक्रमाची रचना करणे.
- ⑤ सामाजिक, आर्थिक साहचर्य, धार्मिक आणि नैतिक मूल्ये यांचा बोध विद्यार्थ्यांना होणे.
- ⑥ अभ्यासक्रमाचे सर्वसाधारण उद्दिष्ट म्हणजे ज्ञानाचा विकास करणे.
- ⑦ अभ्यासक्रमातील पाठ्यांशाद्वारे उपयुक्त शैक्षणिक पर्याय निर्मिती करणे.
- ⑧ ज्ञानाव्यतिरिक्त घटकांचा समावेश करणे.
- ⑨ वैयक्तिक आणि सामाजिक सामंजस्य प्रस्थापित करणे.

Principal

बोर्डचे विविध उपक्रम

- ① अभ्यासक्रम निर्मिती व पुर्वरचना पाठ्यपुस्तके तयार करणे तसेच मान्यता देणे.
- ② 10 वी 12 वी च्या परिक्षा वर्षानुन दोन वेळा घेणे.
- ③ गुणात्मक वाढीचे उपक्रम हाती घेणे.
- ④ अध्यापकांची व्यावसायिक क्षमता वाढविणे.
- ⑤ आशय अधिक सुक्ष्म व योग्य पध्दतीने पोहचविणे.
- ⑥ अध्ययन अध्यापनास उपयुक्त साधन निर्मिती करणे.
- ⑦ अध्ययन पुस्तिका पाठ्यांशाची माहिती व मर्यादा स्पष्ट करणे.
- ⑧ पुनर्रचित अभ्यासक्रमाच्या सैद्धमति अध्यापकांचे उद्बोधन वर्ग राबविणे.
- ⑨ शिक्षण संक्रमण शैक्षणिक व प्रशासकीय सैद्धम मासिक प्रकाशित करणे.

Principal

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ पुणे महाराष्ट्र, भारत राज्यातील माध्यमिक शिक्षण संबंधित काही बाबी नियमित करण्यासाठी १ जानेवारी १९६६ रोजी अस्तित्वात आली. १९७६ मध्ये कायदा दुरुस्ती करण्यात आली. आणि मंडळाचे नाव बदलून महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ ठेवले गेले.

बोर्डाचे सर्वात प्रमुख कार्य दहावी आणि १२ वीच्या परीक्षा आयोजित करणे हे आहे. परीक्षा मार्च मध्ये आयोजित केल्या जातात. आणि परिणाम जून मध्ये घोषित होते.

बोर्ड पुणे, मुंबई, औरंगाबाद, नाशिक, कोल्हापूर, अमरावती, लातूर, नागपूर आणि रत्नागिरी येथे त्याच्या मऊ विभागात बारावी आणि दहावीच्या परीक्षा आयोजित करते.

Principal

शिक्षण मंडळाच्या समित्या

① प्रशासकीय समिती :-

या समितीद्वारे राज्य आणि केंद्र शासनाने केलेल्या मार्गदर्शनपर सुचनांनुसार नियमनांची निर्मिती, अंमलबजावणी केली जाते.

② अभ्यास मंडळ :-

या मंडळाद्वारे अभ्यासक्रम तयार करणे, पाठ्यपुस्तक निर्माण करणे, परिक्षांचे वेळापत्रक ठरवण्याचे काम केले जाते.

③ लेखक समिती :-

या समितीद्वारे पाठ्यपुस्तक, चाचण्या तसेच प्रश्नपत्रिकांची निर्मिती केली जाते.

④ परिक्षा समिती :-

खेळीमेळीच्या वातावरणात कोणतीही अवस्था निर्माण न होता परिक्षा घेण्याचे काम पुर्ण केले जाते.

कार्ये

① राज्य सरकारला सल्ला देणे :-

माध्यमिक शिक्षणाचा अभ्यासक्रम व त्या अभ्यासक्रमामध्ये सर्व गाभा घटकांचा उल्लेख झाला/नाही इ. बाबत चा सल्ला देण्याचे काम हे मंडळ करते.

② ८ वी ते १२ वी पर्यंतचा अभ्यास निश्चित करणे :-
 माध्यमिक शिक्षणाच्या स्तरावरील अभ्यासक्रम निश्चित करण्याचे काम

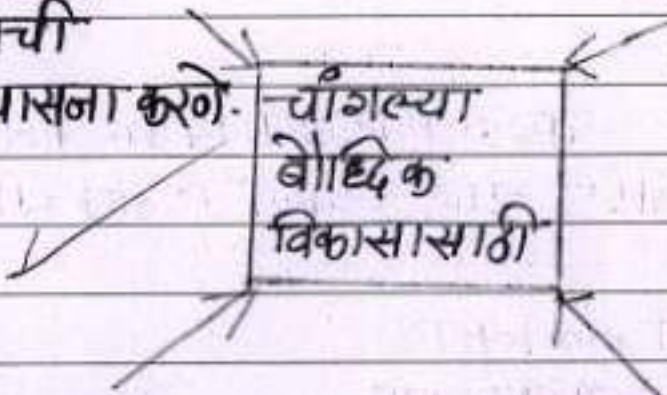
③ प्रमाणपत्र देणे :-
 माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावरील वार्षिक परिक्षा घेऊन पास झालेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शालांत प्रमाणपत्र देणे.

④ मूल्यांकन व संशोधन :-
 माध्यमिक शिक्षण अभ्यासक्रम अध्यापन आणि परिक्षा पध्दती इत्यादी बाबींचे मूल्यांकन व संशोधन करणे.

⑤ पाठ्यपुस्तके तयार करणे :-
 माध्यमिक शिक्षणासाठी आवश्यक असणारी सर्व पुस्तके तयार करणे. अशाप्रकारे राज्य पातळीवर शैक्षणिक अदिष्टे साध्य करण्यासाठी राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ अभ्यासक्रम निर्मितीपासून ते परिक्षा घेणे तसेच संबंधित परिक्षेद्वारे मूल्यमापन करणे इ. कार्ये पार पाडते.

① विविध
 धंद्यांची
 जोपासना करणे.

② कोडी व कुटुंब प्रश्न
 सोडविणे

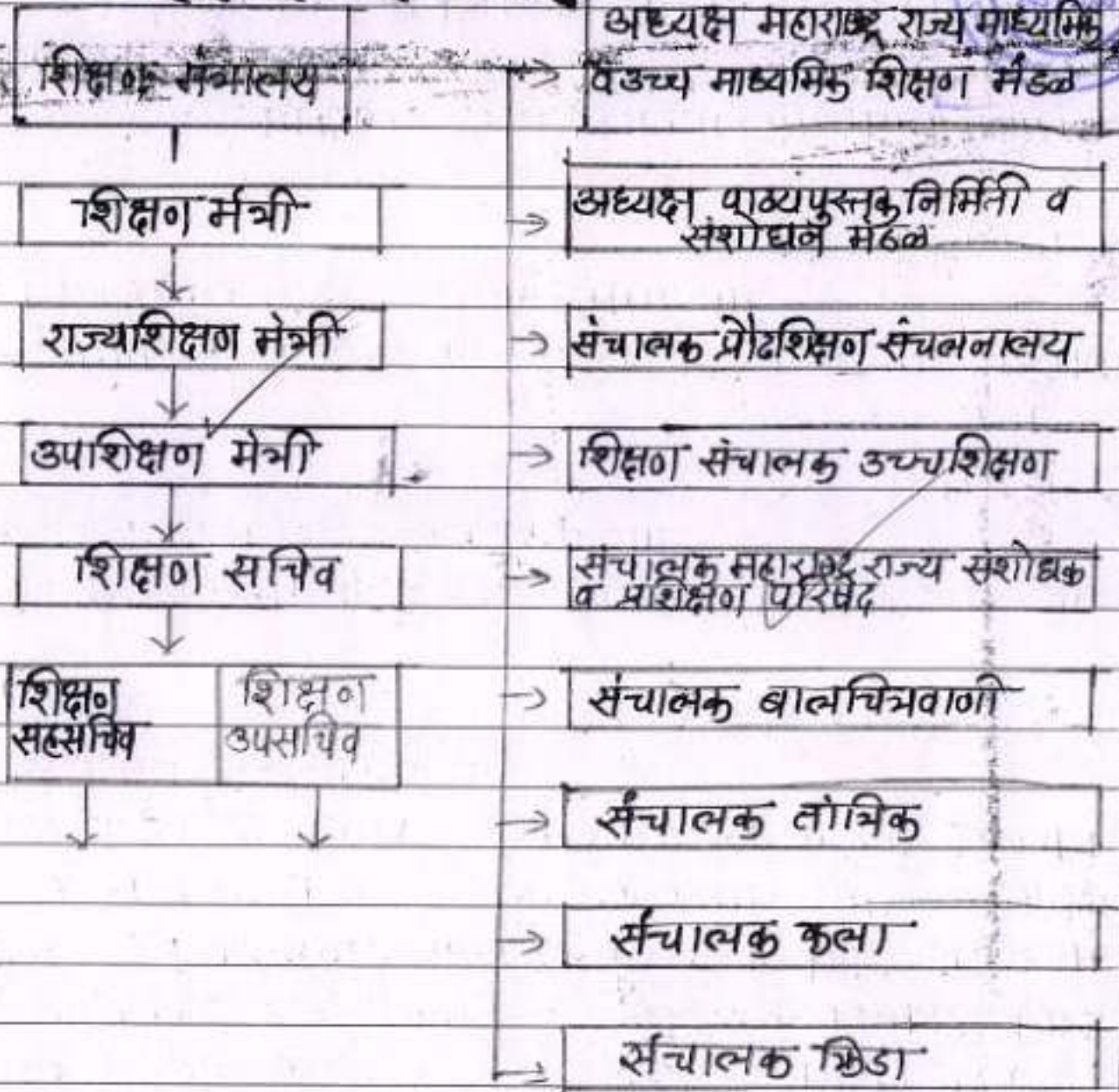

③ कुतूहल बाळगणे
 नविन भाषा शिकणे.

④ स्पर्धांमध्ये सहभागी
 होणे.

Principal
 Vilas Tambe Women's College of Education (WCE)
 (DumbarwadeChur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

संरचना

प्रत्येक राज्याचे मंत्री

मंडळात शिक्षणविषयक कारभार वाहव्या-

साठी एक स्वतंत्र खाते आहे त्याला शिक्षण खाते असे म्हणतात-

- १) शिक्षण मंत्रालय
- २) शिक्षण सचिवालय
- ३) शिक्षण संचलनालय

असे तीन प्रमुख विभाग कार्य करतात.

(Signature)
Principal

केन्द्रीय माध्यमिक

शिक्षण मंडळ

[C.B.S.E.]

भारताच्या केंद्र शासनाच्या अखत्यारितील केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ असून सार्वजनिक आणि खाजगी शाळा यांच्याशी संबंधित कामे सांभाळण्यासाठी 1921 मध्ये सर्वप्रथम यु.पी. बोर्ड ऑफ हायस्कूल अँड इंटरमिजिएट एज्युकेशनची स्थापना झाली. या मंडळाच्या कार्यक्षेत्रामध्ये राजपुताना मध्य भारत व ग्वाल्हेर हे प्रांत येत असून प्रांताच्या शासनाने केलेल्या प्रतिनिधीत्वानुसार तत्कालीन भारत सरकारने 1923 मध्ये संयुक्त मंडळाची स्थापना केली ज्याने नाव बोर्ड ऑफ हायस्कूल अँड इंटरमिजिएट एज्युकेशन प्रांत असे ठेवण्यात आले.

या मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात अजमेर, मेवाड, मध्य भारत आणि ग्वाल्हेर हे तत्कालीन प्रांत समाविष्ट होत होते. या मंडळाने शैक्षणिक संस्थांची गुणवत्ता आणि दर्जा यांच्यात सुधारणा घडवून आणण्याबरोबरच माध्यमिक शिक्षणाचा मोठ्या प्रमाणात विस्तार घडवून आणला. पण कालांतराने विविध राज्यस्तरीय विद्यापिठे आणि राज्य शिक्षण मंडळांची स्थापना विविध भागात झाल्याने या मंडळाचे कार्यक्षेत्र अजमेर, भोपाळ आणि विंध्य प्रदेश भागांपुरतेच मर्यादित राहिले.

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची स्थापना 1962 मध्ये झाली. या मंडळाच्या स्थापनेच्या वेळीचे मुख्य उद्दिष्ट हे अधिक परिणामकारकपणे शैक्षणिक संस्थांना सेवा उपलब्ध करून देणे व मुलांच्या प्रल्कांच्या नोक्या केंद्र शासनात केल्याच्या अर्हत शैक्षणिक संघी मुलांना उपलब्ध करून देणे.

Principal

संघटनात्मक रचना :-

हे मानव संसाधन विकास शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभागाच्या पर्यवेक्षणाखाली कार्य करते. या मंडळाच्या विविध वैधानिक समित्या आहेत ज्यांचे स्वरूप हे सल्लागाराचे आहे. सर्व समितीच्या ज्या शिफारशी आहेत त्या मान्यतेसाठी मंडळाच्या प्रशासकीय समितीच्या समोर ठेवल्या जातात.

केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची रचना :-

① अध्यक्ष :- केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाचा अध्यक्ष हा त्याचा प्रमुख कार्यकारी अधिकारी असतो. याला मदत करण्यासाठी सचिव, प्राध्यापक आणि संचालक, परिक्षा नियंत्रक संचालक माहिती तंत्रज्ञान प्रादेशिक आणि कार्यकारी संचालक सचिव या आठ विभागांची रचना केली आहे.

② सचिव :- केंद्रिय माध्यमिक शिक्षण मंडळाचा सचिव हा प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी असतो.

③ प्राध्यापक आणि संचालक :- शैक्षणिक संशोधन प्रशिक्षण आणि नवोपक्रम या विभागाचे प्राध्यापक आणि संचालक हे शैक्षणिक आणि प्रशिक्षण विभागाचे प्रमुख असतात. वरिष्ठ आणि माध्यमिक स्तराच्या सर्व विषयांचे अभ्यासक्रम तयार करणे.

④ परीक्षा नियंत्रक :- परीक्षांच्या प्रशासनासंबंधी जे विषय आहेत त्या सर्वांची पुर्तता ही परीक्षा नियंत्रकाकडून केली जाते.

⑤ संचालक :- सी. टी. ई. टी. आणि जे. एन. व्ही. एस. टी. चे संचालक हे शिक्षक पात्रता परीक्षा आणि नवोदय विद्यालय निवडचालणी परीक्षा घेतात व या प्रशासन करतात.

⑥ प्रादेशिक संचालक :- हे माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षांचे संचालन करणे तसेच परिक्षापूर्व आणि परिक्षा नंतरची जी प्रमुख क्षेत्रे आहेत त्यांचे प्रशासन करणे. संबंधित अन्य कार्यांची घोषणा करणे इ. कार्ये करतात.

Principal

क) कार्यकारी संचालक :- कार्यकारी संचालक हे संयुक्त प्रवेश परिक्षांचे संयोजन आणि त्यांचे परिक्षा पूर्व आणि परिक्षेत कार्ये चे संचालन व प्रशासन या सर्वांशी संबंधित कार्य करतात.

ख) संचालक (माहिती तंत्रज्ञान) :- माहिती तंत्रज्ञान संचालक हा सर्व प्रदेशांच्या परिक्षापूर्व आणि परिक्षेनंतरच्या कृती विद्यार्थी प्रवेश नोंदणी दिल्ली परिक्षा क्षेत्रातील संबंधित कृती, पुस्तकांचे ऑनलाइन प्रकारात व्यवस्थापन प्रणाली शिष्यवृत्ती भरतीवेवसाइट अध्यावत आणि देखभाल व माहिती तंत्रज्ञानासंबंधित सर्व प्रकल्प संदर्भातील जी ऑनलाइन कृतीचे आयोजन करते.

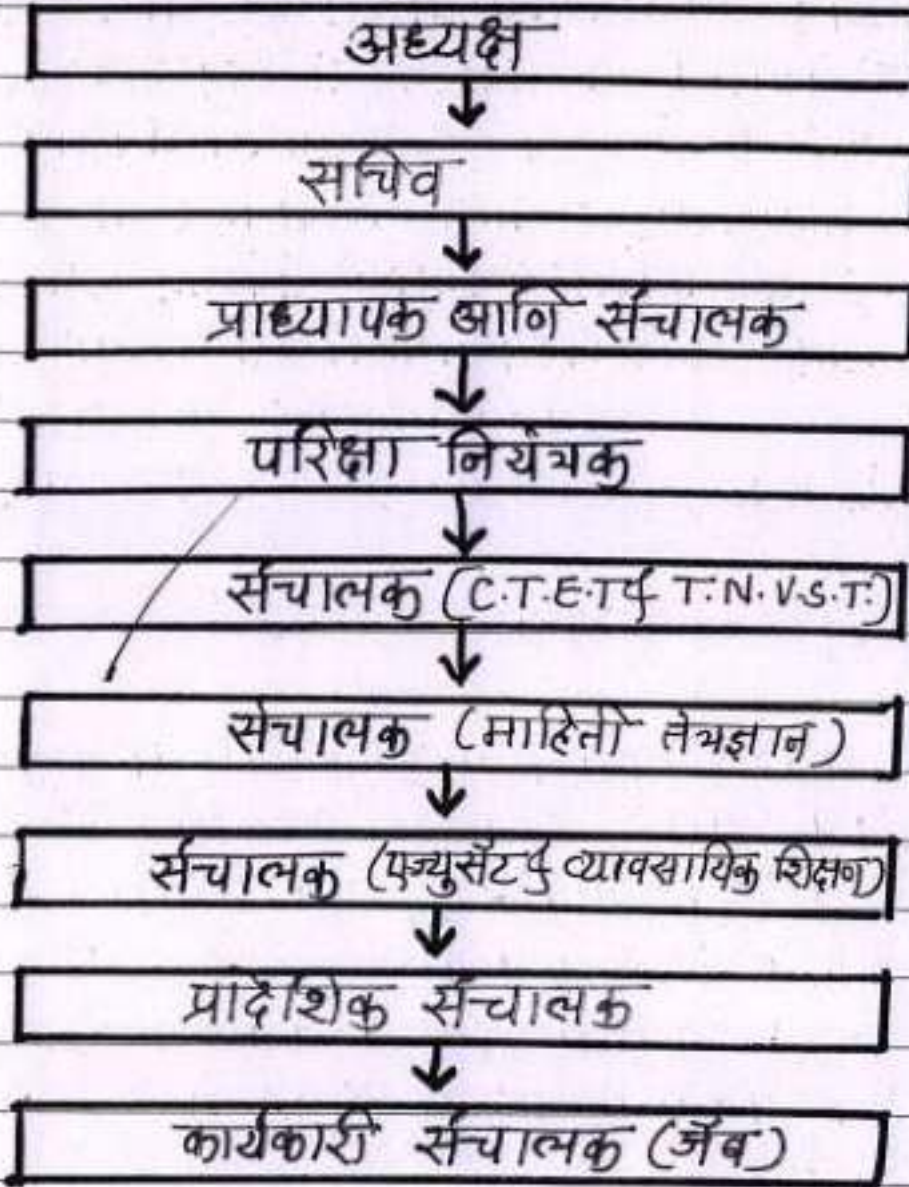
अभ्यासक्रमाच्या अंमलबजावणीचे स्वरूप :-

महाराष्ट्र शासनाने विविध अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून आढावा घेतलेला आहे. स्वतःला ओळखणे भावनांचे व्यापस्थापन, बौद्धिक भावनिक प्रक्रियांमधील मेंदूचे कार्य स्वतःची प्रेरणा वाढविणे, दुसऱ्यांच्या भावना समजावून घेणे. संवाद कौशल्य या तंत्राच्या सुयोग्य वापर करणे. अशा विविध नैदानिक गोष्टी अमलात आणून त्यांची योग्य त्या प्रकारे जोपासना केली.

अभ्यासक्रमाच्या विविध मुद्दी लक्षात घेतान्यापे स्वरूप हे अभ्यासात आहेत. हा कालखंड मोठ्या बदलाच्या आणि महत्त्वपूर्ण पद्धतशीरपणे करण मिमांसा कुरव्याच्या न्हासतेच्या आणि आजूबाजूचे वातावरण समजावून घेऊन त्याला प्रतिसाद दिला जातो. विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात अध्यापकांचे उद्बोधन वर्ग चालविले. सर्व शिक्षण संस्था शाळा व प्रशासकीय कार्यालय यांना पुरविले.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwad (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

संरचना

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Dist.) Tal. Amnari, Dist. Pune.

अभ्यासक्रम फारकाची उद्दिष्टे

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाची उद्दिष्टे (C.B.S.E.)

① पाठ्यपुस्तक निर्धारण :-

सर्वत्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांसाठी अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके निर्धारित करणे.

② परिक्षा घेणे :-

सर्वत्र पब्लिक स्कुल, मिशनरी शाळा, केंद्रीय विद्यालयांच्या माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा घेणे.

③ विदेशी शाळांचा समावेश :-

विविध प्रकारच्या माध्यमिक शाळा व शिक्षणविकसक विविध संस्था व विभाग सर्वत्र शाळांत विदेशातील शाळांचाही समावेश होतो.

* राज्य माध्यमिक शिक्षण मंडळाची उद्दिष्टे (S.S.C.)

① प्रमाणपत्र देणे :- माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरांवरील वर्गांच्या वार्षिक परिक्षा घेऊन पास झालेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शाळांत प्रमाणपत्र देणे.

② मूल्यांकन व संशोधन :-

माध्यमिक शिक्षण अभ्यासक्रम, अध्यापन आणि परिक्षा पध्दती इत्यादि बाबींचे मूल्यांकन करणे.

③ पाठ्यपुस्तक निर्धारण :-

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांसाठी अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके निर्धारित करणे.

④ परिक्षा घेणे :-

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयांच्या परिक्षा घेणे.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Chur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

अभ्यासक्रमातील गुण व दोष

परिस्थितीशी सामना करण्यासाठी व्यक्तीची क्षमता आणि तिच्या वैयक्तिक व सामाजिक साधनसंपदा या अपुऱ्या आहेत. अशी व्यक्तीची धारणा/ज्ञानावर व्यक्ती जी भावना अनुभवते त्यालाच त्यातील गुणांची जाणीव होते.

गुण	दोष
१) वेळेचे नियोजन सुव्यवस्थित करणे.	१) अपुऱ्या वेळेचे नियोजन न करणे.
२) इलेक्ट्रॉनिक साधनांचा वापर मर्यादितच करावा.	२) अतिरिक्त वापर न करता त्याचे वाईट दुरुष्कारिताम झालेले दिसतील.
३) नम्रतापूर्वक वागणे.	दुसऱ्या व्यक्तीशी बोलताना नकारात्मक दृष्टीने वागणे.
४) स्वतःचे भविष्य निश्चित करणे.	स्वतःला गरज नसल्यासारखे वागणे.
५) राष्ट्रीय एकात्मता टिकून ठेवणे.	गरज नसल्यासारखे वागणे.
६) नागरिकत्वाची भावना जोपासणे.	भावना न जोपासणे.
७) गृहपाठवेळेवर पूर्ण करणे.	गृहपाठ वेळेवर पूर्ण न करणे.
८) शिक्षकाकडे गुरू आहेत ही भावना जोपासणे.	अप्रमानित अवस्थेमुळे अभ्यास त लक्ष न लागणे.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumburda

अभ्यासक्रम संशोधन मंडळाची कार्ये

① अभ्यासक्रमानुसार पाठ्यपुस्तके तयार केली जातात. तज्ञ शिक्षक शिक्षणशास्त्राचे व्यासंगी शिक्षक, पालक, विद्यार्थी प्रतिनिधी लोक प्रतिनिधी यांचे प्रस्थापित मंडळ निश्चित करणे.

② उद्दिष्टांची पूर्ती करू शकेल असा पाठ्यक्रम तयार करणे.

③ पाठ्यपुस्तकानुसार विषयांच्या तासिकेकडून पाठ्यपुस्तक लेखन करणे.

④ अध्यापन करण्यासाठी शिक्षकांना मार्गदर्शन करणे.

⑤ मार्गदर्शन अधिक सफल होण्यासाठी अभ्यासक्रमाचा प्रत्येक घटक किंवा भाग शिकवताना त्यातील उद्देश त्यातील कठीन संकल्पना, शब्दभांडार, वाक्यरचना कुरायचे संस्कार व मुख्य सामाजिक आणि राष्ट्रीय वांछित लक्ष्ये, अभ्यासाचा पोषक अभ्यास मनोवृत्ती कार्यक्रम व स्वाध्याय इत्यादि माहिती साठी प्रकाशित केले जातात.

Principal

आशयानुसार संदर्भ पुस्तके

① शालेय शिक्षणाची गुणवत्ता आणि व्यवस्थापन
(सक्सेस पब्लिकेशन्स)

प्रो. डॉ. प्रसाद एन. वायकुळे

प्रो. डॉ. विद्या एन. जाधव

प्रो. डॉ. प्रकाश ए. जगताप

प्रो. अर्चना बी. दौंगट

② ज्ञान आणि अभ्यासक्रम आणि अभ्यासक्रमापत्तिक-
डील भाषा

प्रो. डॉ. ज्योती मोरे

प्रो. वैशाली बी. रायबोले

प्रो. शांती पिसे

प्रो. कुरुणादेवी बी. राऊत

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dambardwadi (Dist. Pune)

शैक्षणिक महत्त्व

- ① निम्न माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावर व्यावसायिक शिक्षणाचा विस्तार करणे.
- ② दोन्हीही बोर्डांमध्ये गुणवत्ता ही महत्त्वपूर्ण मानली जाते.
- ③ C.B.S.E. बोर्डाचा फायदा विद्यार्थ्यांना त्यांच्या प्रकारे घेता येतो.
- ④ उच्च माध्यमिक शिक्षणातील शैक्षणिक समस्यांबाबत इतर काही अशैक्षणिक समस्या आहेत.
- ⑤ राज्य माध्यमिक (S.S.C.) व उच्च माध्यमिक (M.S.C.) शिक्षणाचा विद्यार्थ्यांना सोठा फायदा आहे.
- ⑥ माझ्या मते C.B.S.E. व S.S.C. या बोर्डांमुळे विद्यार्थ्यांना नक्कीच फायदा होईल.

⑦

[Signature]
Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbaywad(Chur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

अभिप्राय

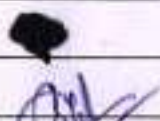

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळाचे श्री विलास तांबे विमेन्स कॉलेज ऑफ एज्युकेशन बी.एड अभ्यासक्रमांतर्गत कोर्स क्र. २०२ चे ज्ञान आणि अभ्यासक्रम आणि अभ्यासक्रमा पत्तीकडील भाषा अंतर्गत केंद्र व राज्य अभ्यास क्रमांतीस तुलनात्मक अभ्यास हे प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण केले.

या काळावधीमध्ये ड.ड.० बोर्ड अभ्यासक्रमाचा सर्वसमावेशक अभ्यास करताना मार्गदर्शकांचे मोलाचे सहकार्य मिळाले. त्याबद्दल ही त्यांची सदैव ऋणी राहिल.

धन्यवाद !

३५
५०

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Chur) Tal. Amravati, Dist. Pune.

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

CONSOLIDATED MARKS

No.	Name of Practical	Total Marks	Obtained Marks
1	Co-curricular Activities (सहशालेय उपक्रम)	50	44
2	Social Service (समाजसेवा)	50	41
Total Marks		100	85
Consolidated Marks (Out of 25)		21	

Date

25/6/22

Signature of Professor In-charge

Vaishali

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

Name of Student : Mr/Mrs.....

Ghule Sarita BhausahebRoll No. **08****Practical : Co-curricular Activities**

(सहशालेय उपक्रम)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction & Objectives of the activities			✓		
2	Qualities/Skills required for the activities				✓	
3	Planning & Execution of the activities					✓
4	Participation of student teacher					✓
5	Performance of student teacher					✓
6	Interactions with peer members and authorities					✓
7	Qualities/Skills developed through the activities					✓
8	Opinion of student teacher				✓	
9	Evidence (Photos, etc.)				✓	
10	Educational implication				✓	
Total Marks - 50				3 + 16 + 25		

Date

25/6/22

Obtained Marks (Out of 25)

22

Sign of Prof. In-charge

Vaishali

प्रस्तावना

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ मंत्रालय बी.एड
प्रथम वर्ष 2012-13 या नवीन राज्यसकुमांवर माधारीत
कोर्स कृ. III (B) व्यावसायिक समताने विकसन
या विषयांतर्गत 'सहशालेय उपक्रम' हे प्रात्यक्षिक
कार्य करण्यात येत आहे.

शिक्षण म्हणजे केवळ पुस्तकी ज्ञान नव्हे तर महात्मा
गांधीनीच्या म्हणण्याप्रमाणे शरीर, मन आत्मा या
सर्वांग विकास घडून आणणे म्हणजे विद्यार्थ्यांचा
सर्वांगीण विकास साध्यने होय. हा सर्वांगीण
विकास केवळ पाठ्यपुस्तकांतून पूर्ण होण्यास काही
मर्यादा येतात या मर्यादा सहशालेय उपक्रमांतून
पूर्ण करणे सहज शक्य होते. म्हणून सहशालेय
उपक्रमांचे महत्व अनुत्पनीय आहे.

सदर प्रात्यक्षिक कार्यात आमच्या विद्यालया-
मार्फत अनेक उपक्रम राबविण्यात आले. त्यांमध्ये
जयंती, नवांगताने स्वागत, आरोग्य शिबीर, गाव-
स्वच्छता, वृक्षारोपण, गावस्वच्छता इ. उपक्रमांचा
समावेश होतो.

सहशालेय उपक्रमांमुळे आम्हा छात्राध्यापकांना
श्रमाचे महत्व समजले, वृक्षारोपण कसे करावे
त्यांचा व्या ठिकाणी राहणाऱ्या ग्रामस्थांना त्यांचा
कर्या फायदा होतो हे समजले. सदर कार्यासाठी
आम्हाला आमच्या मॅडम प्रा. सारिका शेटे
यांचे वेळोवेळी सहकार्य लाभले. त्याबद्दल मी
त्यांची व महाविद्यालयाची ऋणी आहे.

1 स्वागत समारंभ

कोणत्याही क्षेत्रात नव्याने पदार्पण करायचे झाल्यास त्या ठिकाणी आपल्या स्वागतासाठी सर्वजण आतुर असतात आमच्या महाविद्यालयात आमचे स्वागत करण्यात आले.

"मृग नक्षत्र लागता, बळीरजा प्रतिष्ठा असते पावसाची तसेच आमचे विद्यालयाय प्रतिष्ठा होती आपुल्या आगमनाची" या सुंदर शब्दांनी आमचे स्वागत महाविद्यालयाने व त्या ठिकाणच्या प्राध्यापकांनी केले.

दिनांक:- 12/01/2022

अध्यक्ष:- डॉ. राऊत.बी. व्ही

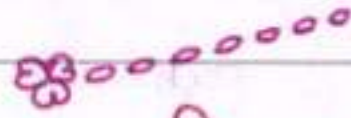
प्रमुख पाहुणे - डॉ. काळड.आर. बी

विभागप्रमुख - प्रा. सोनवने. व्ही. बी.

सुत्रसंगालन - गाडेकर वृषाली (छात्राध्यक्ष)

मनोगत छात्राध्यक्ष :- ताजणे अक्षय
जाधव स्वप्नील
भजंगे विनय

2. भुगोल दिन

दि: 15/01/2022

अध्यक्ष:- डॉ. राकत. व्ही. व्ही

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. फदम. आर. ए

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने. व्ही. बी

सुत्र संचालन : चासकर संदेश

छात्राध्यापक मनोगत : 1) कोते आदेश
2) आवटे शुभांगी
3) आरोटे स्वाती

प्राध्यापक मनोगत : प्रा. वायकोस. एस. एस
प्रा. सोनवने व्ही. बी
अध्यक्षीय भाषण

आभार : हांडे अजय

3. प्रजासत्ताक दिन

दि 26/01/2022

अध्यक्ष - डॉ. राऊत. व्ही. व्ही

प्रमुख पाहुणे :- सरपंच, डुंबरवाडी गाव

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने. व्ही. बी

सूत्रसंचालन :- मोरे निलेश

४. शिवजयंती

दि. 19-02-2022

अध्यक्ष :- डॉ. राजत व्ही. व्ही

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. मुळे. एच. आर.

विभागप्रमुख :- प्रा. सोनवने. व्ही. बी.

सूत्रसंचालक :- मंडळीक कल्पना

मनोगत छात्राध्यापक :- हांडे अश्वदा
दाते पुजा
कोकाटे राजश्री

मनोगत प्राध्यापक :- प्रा. कदम. आर. ए
प्रा. जावळे टी
प्रा. सोनवने व्ही. बी.

मराठी दिन विज्ञान दिन

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत. व्ही. व्ही.

प्रमुख पाहुणे :- प्रा. कदम. आर. ए

विभाग प्रमुख :- प्रा. सोनवने व्ही. बी

सूत्रसंचालन :- प्रा. नवले प्रिया.

मनोगत छात्राध्यापक : प्रा. पाख्वाळ एम. एस
प्रा. कडाळी
डॉ. वायकोस. एस. एस

आमार प्रदर्शन :- मडके गणेश.

कोरो (मराठी दिन)

महिलादिन

दि. 8/03/2022.

अध्यक्ष :- डॉ. राऊत व्ही. व्ही / डॉ. वायकोस एस. एस.

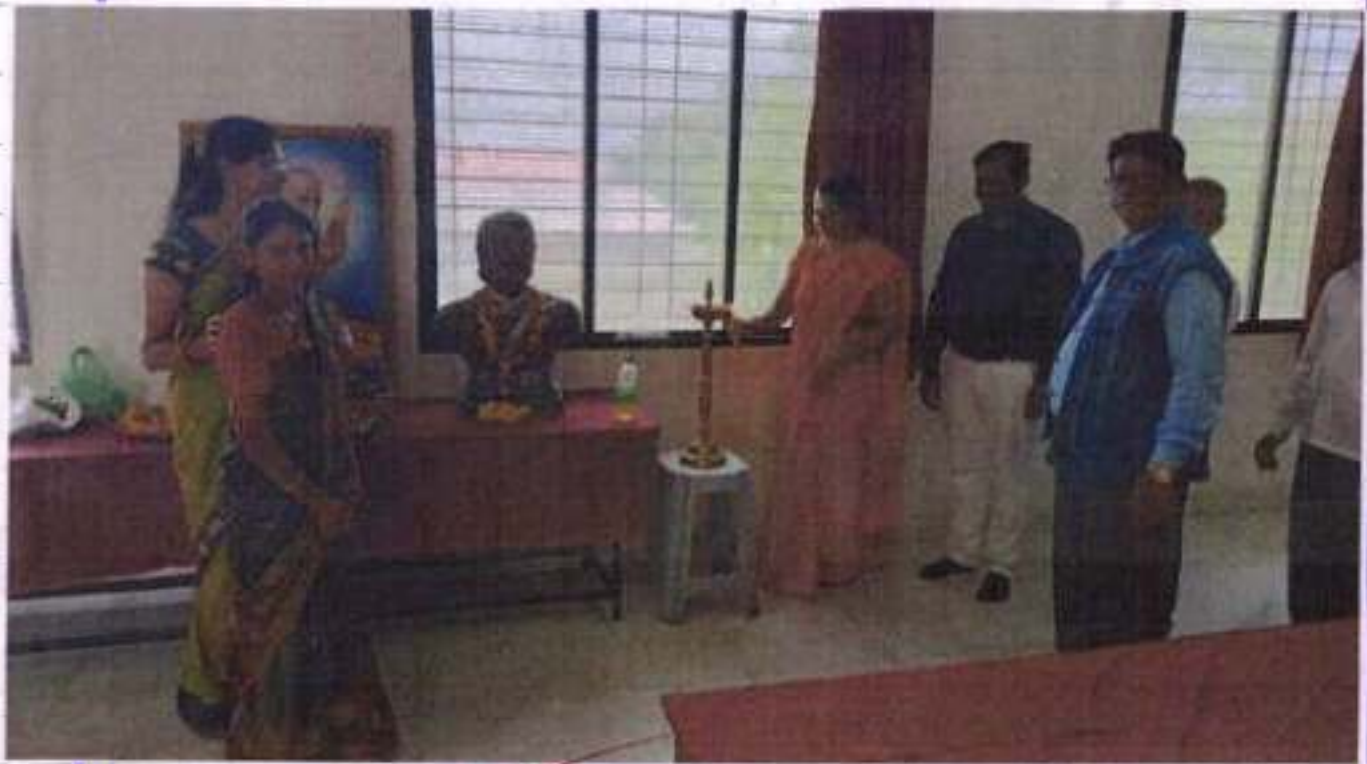
प्रमुख पाहुणे :- प्रा. भठाले एस. एस.

विभागाध्यक्ष :- डॉ. सोनवने व्ही. बी.

सूत्रसंगलन : या कार्यक्रमाचे सूत्रसंगलन चासकर संदेश यांनी केले. या कार्यक्रमात सामाविष्ट अश्याया प्रत्येक छात्रास्थापकांचे नाव व्याने घेतले. तसेच या कार्यक्रमानिमित्त हजर अश्याया प्रमुख मान्यवरांचा स्तुकार करण्यात आला. व्यांतर त्याच्या हस्ते दीपप्रज्वलन झाले. व सावित्रीबार्ड कुले यांच्या श्रुतीला अभिवादन कडून आषणास सुरवात झाली.

Dr. Anjali Kulkarni
(Principal, Dnyanesh)

सारांश : दि. 1/05/2022 रोजी महाराष्ट्रात महाराष्ट्र दिन साजरा करण्यात आला. महाराष्ट्रातील छात्राध्यापकांनी सर्व आयोजन केले होते. स्वजाभोवती रांगोळी काढणे, पुले काढणे ही सर्व कामे त्यांनी केली होती.

छात्राध्यापकांनी व प्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. त्यामध्ये त्यांनी महाराष्ट्राची स्थापना, निर्मिती याविषयी भाषण दिले. शेवटी अध्यक्षीय भाषणाने कार्यक्रमाची सुस्वात झाली. तसेच प्रमुख पाहुणे, छात्राध्यापक, भावतील प्रतिष्ठीत व्यक्ती यांच्या हस्ते स्वज फडकविण्यात आला.

थोर समाजसुधारक
राजर्षी छत्रपती

शाह
महाराज

यांना जयंतीदिनी विनम्र अभिवादन!

२६ जून

आभार :- या कार्यक्रमाचे आभार दाते पुजा हिने मांडले.

सारांश :- दि ६/०५/२०२२ रोजी शिक्षणमहर्षी राजर्षी शाहू महाराज पुण्यातिथी महाविद्यालयामध्ये साजरी केली छात्राध्यापकांनी सभ्य व इतर ०० उपस्थित मान्यवरांना दीपप्रज्वलासाठी नेण्यात आले.

त्यानंतर छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले ज्यात राजर्षी शाहू महाराज यांच्या कार्यक्रमाचा आढावा घेण्यात आला. त्यानंतर अध्यक्षीय भाषण आले. व आभार मानण्यात आले.

अशा प्रकारे राजर्षी शाहू महाराज यांची पुण्यातिथी साजरी करण्यात आली.

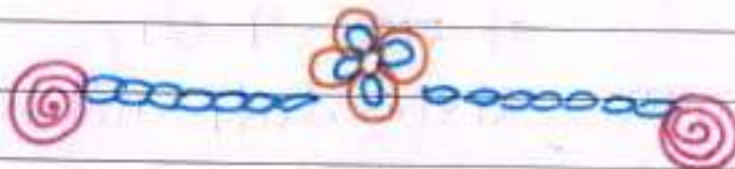

अध्यक्षीय मनोगत :- अध्यक्षीय मनोगत प्रा. कदम सर थांनी मांडले.

आभार :- नवले प्रिया

आरांश :- दि 6/7/2022 रोजी पर्यावरण दिन साजरा केला जातो. पर्यावरणाचे महत्व लक्षात घेवून हा पर्यावरण दिन साजरा करण्यात आला. या दिवशी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात छात्राध्यापकांनी वेगवेगळ्या प्रकारची झाडे लावली अनेक छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले व निसर्गाचे महत्व लक्षात घेवून दिले.

शेवटी अध्यक्षीय भाषण झाले व कार्यक्रमाची सांगता आभाराने करण्यात आली.

आभार :- 'हाडे संकेत'

सारांश :-

दि 12/6/2022 रोजी महाविद्यालयामध्ये वितीय वर्ष छात्राध्यापकांच्या निरोप समारंभ साजरा करण्यात आला. ज्यांनी प्रथम वर्षातील विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा दिल्या. तसेच प्रत्येक स छात्राध्यापकांचा पुष्पगुच्छ ठेवून स्वागत करण्यात आले.

प्रथम वर्षाच्या छात्राध्यापकांनी वितीय वर्षाच्या छात्राध्यापकांना त्यांच्या उज्वल भवितव्यासाठी शुभेच्छा देण्यात आल्या. व हाडे संकेत या छात्राध्यापकांने सर्वांचे आभार मानले.

सारांश :- दि १ ऑगस्ट रोजी लोकमान्य टिळक पुण्यातिथी साजरी करण्यात आली. प्रमुख पाहुणे व इतर मान्यवर यांच्या हस्ते लोकमान्य टिळकांच्या प्रतिमेची पूजा करण्यात आली. दीपप्रज्वलन झाल्यानंतर कार्यक्रमास सुरवात झाली. त्यानंतर छात्राध्यापकांनी आपले मनोगत केले.

त्यानंतर अष्टयशीय आषण झाले व कार्यक्रमात भाभार मानण्यात आले. व या कार्यक्रमांग समौरोप झाला.

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 111 : Enhancing Professional Capacities

(व्यावसायिक क्षमतांचे विकसन)

Name of Student : Mr/Mrs. Ghule, Sarita Ahasraheh Roll No. 08**Practical : Social Service**
(समाजसेवा)**EVALUATION SCHEME**

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Sensitization of social issues					✓
2	Active Participation				✓	
3	Role in Team Work			✓		
4	Leadership qualities					✓
5	Utility of programme				✓	
6	Interaction with the community				✓	
7	Fulfillment of objectives			✓		
8	Educational Implication				✓	
9	Overall Performance				✓	
10	Evidences (Photo & etc.)					✓
Total Marks - 50		41		6 + 20 + 15		

Date 30-8-22 Obtained Marks (Out of 25)21

Signature of Prof. In-charge

P. B. B. B.

प्रस्तावना

शारिरीबाई पुले पुणे विद्यापीठमंतर्गत बी.एड
पृथम वर्ष २०२१-२३ या नवीन सभ्यासकमावर
आधारीत (I।। B) व्यावसायिक एमतांचे विकसन
या विषयमंतर्गत सहशालेय उपक्रम हा उपक्रम
संबंधित्यात येत आहे.

शारीरिक, मानसिक व सामाजिक दृष्टीने
या अवस्थेत रोगमुक्त असण्याची आवश्यकता म्हणजे
आरोग्य होय. आरोग्य म्हणून केवळ रोगांचा अभाव
नसून ती एक शारीरिक मानसिक आणि सामाजिक
आणि आध्यात्मिक समतोलार्थी अवस्था आहे.

पोषण आहार, व्यायाम, स्वच्छता राखीमान
इतरांशी व्यक्तीगत संबंध या गोष्टी आरोग्यावर
परिणाम करतात.

आयुर्वेदात आरोग्याचे लक्षणांमध्ये केले
आहे. समदोष, समस्त्रिण्ड, समघातुमलकिय
प्रयत्नात्मेद्री, यमना, स्वस्थ इ.

दिनांक 10/6/2022 रोजी श्री गजानन
मठाराज शिण प्रसारक मंडळ संलग्नित विलास
तांबे शिणशास्त्र महाविद्यालय डुंबरवाडी
मोदूर येथे आरोग्यविषयक यादी
काढ्यात आली.

महत्व / गरज

आरोग्य चंगळे असेल तर मनुष्याला मानंद, सुख
शांती यांची अनुभूती सहज देता येते. आरोग्य हा असा
मानंददायी अनुभव आहे की ज्याच्या साहाय्याने आपल्याला
शारीरिक व मानसिक स्थिती जाणवत असते. हेच महत्व
जाणून दि १०/०६/२०२२ रोजी श्री गजानन महाराज शिल्प
प्रसारक यांनी आरोग्यविषयक जनजागृती रॅली काढली.

आरोग्यम सधन संपदा, मानसाची खरी संपत्ती.
म्हणजे आरोग्य होय. मात्र आजच्या चकाचकीच्या जीवनात
पृथेकते स्वतःच्या आरोग्याकडे दुर्लक्ष होत आहे. आरोग्याकडे
दुर्लक्ष केल्याने अविष्यात मोठ्या आजारांना सांगारे
जावे लागते. आजच्या युगात पैसा, साधनसंपत्ती,
मिळविण्याच्या दृव्यासाठी आपण आपले आरोग्य
धोक्यात घालत आहे.

निरोगी आरोग्याचे महत्व अन्वयसाधारण
आहे. आरोग्य, चंगळे असल्यास व्यक्तीच्या कुटुंबात
प्रत्येक समाजात सर्वांगीण विकास होण्यास मदत होते.

चंगल्या आरोग्यदायी सोयी रांगी कल्पना किंवा माहीती गावातील लोकांना देणे महत्वाचे होते.

प्रथम वर्ष ६ एव मधील काही विद्यार्थींनी रॅलीची तयारी करण्यासाठी ज्या ठिकाणी उद्घाटन समारंभ झाले. तेथे रांगोळी काढण्यात आली. मार्गदर्शक शिक्षकांनी सांगितल्याप्रमाणे अनेक छात्राध्यापकांनी आरोग्याचे महत्त्व सांगणारे, जन्जागृती करताना येईल असे बोर्ड व पोस्टर तयार केले होते.

कार्यक्रमाच्या सुरवातीलाच नारळ फोडून रॅलीची सुरवात झाली. सर्व छात्राध्यापकांनी व्यक्तिगत रांगा तयार करून तयार केलेले पोस्टर आपल्या हातात घेतले. आमच्या मार्गदर्शक शिक्षकांनी कोणत्या घोषणा द्यायच्या व रॅलीचा मार्ग कोणता झाले हे विद्यार्थ्यांना सांगितले. कॉलेजच्या गेटमधून रॅली निघाली व व्यानंतर दुंबरवाडी या गावात, या रॅलीची आयोजन केले. रॅली गावातून जाताना सर्व छात्राध्यापक घोषणा देत होते. अशा प्रकारे कॉलेजच्या आवारात रॅलीची सांगता झाली.

रॅली सुरूत पार पाडण्यासाठी आमच्या कॉलेजचे प्राचार्य व्ही. बी. राऊत सर, तसेच इतर सहकार्य शिक्षका यांनी मोलाचे सहकार्य केले.

आरोग्य विषयक रॅली

हेतू : आरोग्यविषयक जनजागृती इली.

दि 10-6-2022 रोजी श्री. गजानन महाराज
शिक्षक प्रसारक मंडळ संलग्न विलास तांबे शिक्षणशास्त्र
मध्यावस्था विद्यालय कुंभवाडी येथे आयोजित केला गेलेला जनजागृती
इलीचे हेतू :-

1. पावसाळ्यात होणाऱ्या रोगांविषयी नागरिकांना जागरूक करणे.
2. घर व घराच्या आजूबाजूच्या परिसरातील स्वच्छतेचे महत्त्व समजावून सांगणे.
3. विविध शासकीय योजनांना तळागाळापर्यंत पोहोचविणे.
4. नवजात बालक, 0 ते 6 वर्षे वयोमर्यादपर्यंत लसीकरणाचे महत्त्व समजावून देणे.
5. कुटुंबनियोजन व किशोरवयीन मुलींना माहिती देणे.
6. आपले व आपल्या कुटुंबाचे आरोग्य ही आपलीच जबाबदारी आहे. हे महत्त्व सर्वांना समजावून देणे.
7. प्रत्येकाने स्वतःची व आजूबाजूचे आरोग्य व स्वच्छतेची जबाबदारी घेतल्यास सर्व काही साध्य होऊ शकते हे समजावून सांगणे.

6. विद्यार्थी हे उत्तरे एक जबाबदारी नागरिक माहे.
म्हणून मराठी रेलीद्वारा मापण एक उत्कृष्ट समाज
-संघटनेच्या मदत करित माहेत.

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumbarwadi, Otur

B.Ed. I Year 2021-22

B.Ed. 106 - (A): Understanding Disciplines & School Subjects - ..English.....

(Marathi/Hindi/English/Science)

Name of Student: Mr/Mrs. Musale Priyanka Tanhaji Roll No. 18

Practical: Prepare Tree diagram, web diagram, pie chart
(based on only 5 units)

EVALUATION SCHEME

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Layout			✓		
2	Details in branching			✓		
3	Covering essential points			✓		
4	Sequential Organization				✓	
5	Use of colour & shapes				✓	
6	Summarization			✓		
7	Ease			✓		

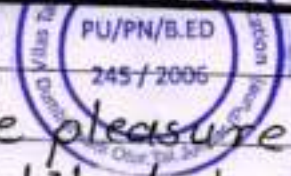
INTRODUCTION

It gives me immense pleasure to express my deep sense of gratitude to principal ma'am and our practical guide waykes madam for their valuable guidance and co-operation in completion of the project.

This practical helps in simplifying the data and understand and analyse the data step by step.

Diagrammatic representation helps in better understanding of the data and further simplifying it so that the data can be used in a productive way.

There are different ways of or types of representing the data foreg. tree diagram, web diagram, pie chart etc. Each diagram has its own use and function and this practical helps in

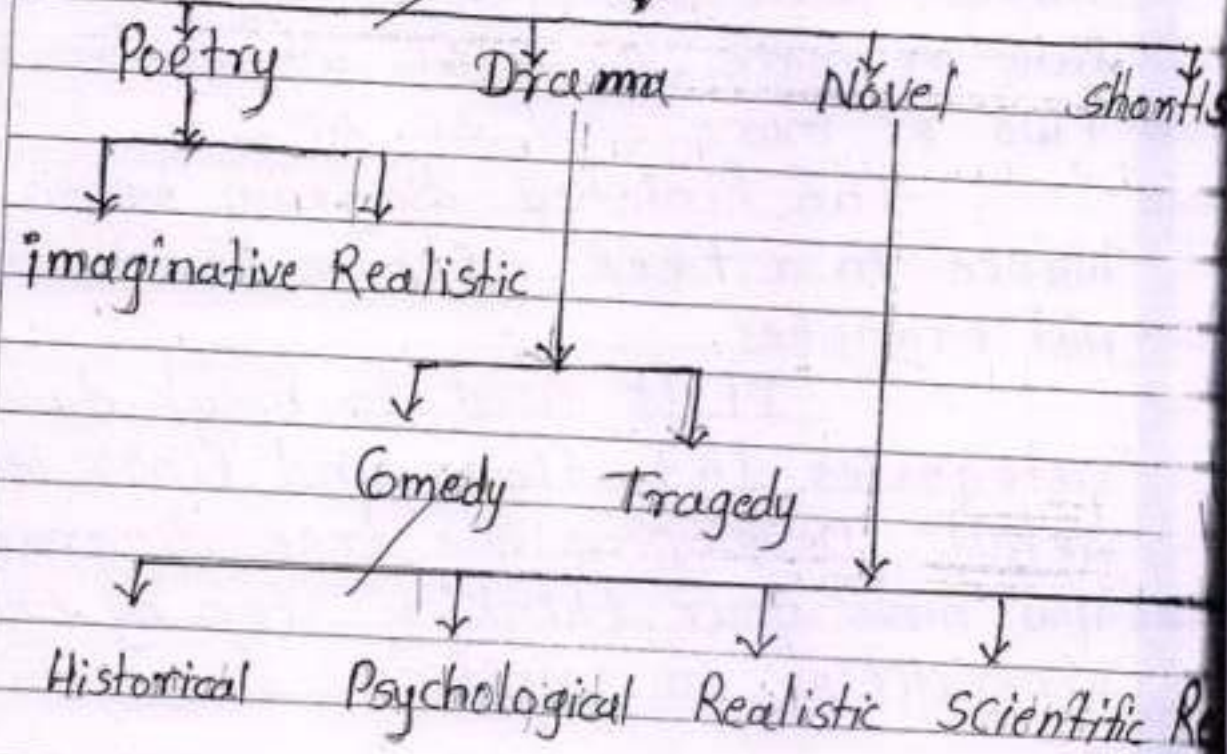
Literature

Definition of Literature

[Mirror of life = Reflection of life = Criticism of life.]

Branches of Literature

WHEN TO USE A TREE DIAGRAM

- ① When an issue is known or being addressed in broad generalities and you must move to specific details, such as when developing logical steps to achieve an objective.
- ② When developing actions to carry out a solution or other plan.
- ③ When analyzing processes in detail.
- ④ When probing for the root cause of problem.
- ⑤ When evaluating implementation issues for several potential solutions.
- ⑥ After an affinity diagram or interrelationship diagram has uncovered key issues.

WEB DIAGRAM

Web diagram :-

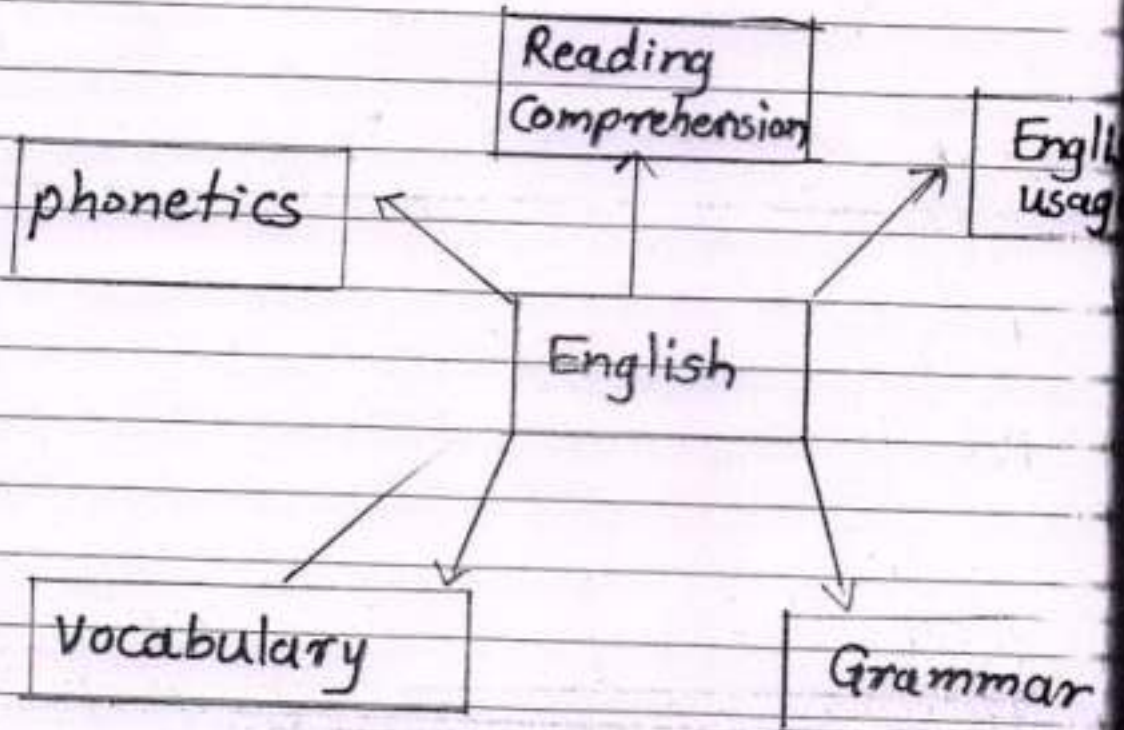
A web diagram, also called a cobweb plot, is a graph that can be used to visualize successive iteration of a function. In particular, the segments of the diagram connect the points

The diagram is so-named because it has straight line segments anchored to the functions and can resemble a spider web.

The definition of diagram is a graph, chart, drawing or plan that explains something by showing how the parts relate to each other.

A web diagram, also called a cobweb plot, is a graph that can be used to visualize successive iterations of a function $y = f(x)$. In particular, the segments of the diagram connect the points $(x, f(x))$, $(f(x), f(x))$.

The diagram is so named because

[Signature]
Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Dnr) Tal. Junnar, Dist. Pune.

How to Create a web Diagram :-

- 1) Open a blank document in Microsoft word...
- 2) Select a shape for the first object.....
- 3) Drag the cursor on the page where you want the first object to appear.....
- 4) Modify the shapes colour and border by clicking the options in the Shapes style section of the toolbar...
- 5) Add additional shapes as needed.

The Definition of Web Diagram :-

A web diagram is a file that helps you create, visualize, and change the flow of a dynamic web application. Because a web

PIE CHART

A Pie chart :-

A pie chart is a type of graph that represents the data in the circular graph. The slices of pie show the relative size of the data, and it is a type of pictorial representation of data. A pie chart requires a list of categorical variable. Here, the term "pie" represents the whole and the "slices" represent the parts of the whole.

The "pie chart" is also known as a "circle chart", dividing the circular statistical graphic into sectors or sections to illustrate the numerical problems. Each sector denotes a proportionate part of the whole. To find out the composition of something, pie chart works the best at that time. In most cases, pie charts replace other graphs like the bar

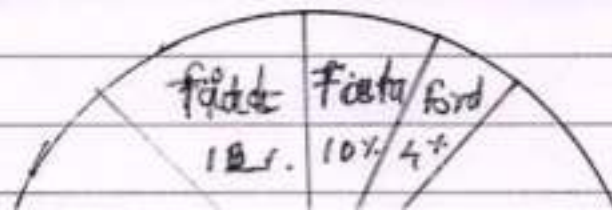

To find the number of pieces of data each slice represents, multiply the percentage that each slice is worth by the total of the data sets.

For example, chart below shows the distribution of the sales of the car industry between six car companies.

Looking at the chart below we can infer that Maruti accounts for 24% of the market share, while GM account 35% of the market share, Ford for 4% of the market share, Tata for 10% of the market share, Hyundai for 15% of the market share and Fiat for 12% of the market share.

Distribution of car sales between six companies

OBJECTIVE NEED & IMPORTANCE OF THE PRACTICAL

- 1) To present the data in attractive and impressive manner :-

The numerical data is matter of fact is very boring and distractive in nature. It does not appeal to the mind of a common man. Diagrams on the other hand can be made very attractive and impressive for an onlooker and add a spark of interest.

- 2) To facilitate comparison :- The pit and substance of a problem become more clear and readily intelligible by the process of comparison. Diagrams indeed make the comparison between two or more sets of homogenous data easily possible which is difficult through any other method like presentation.

- 3) To leave a lasting impression :-

1) To bring out the characteristics of the data :-

In most of the cases the essential features the characteristics of the data remain hidden and as such the problem is not clearly understood. Diagrams as a matter of fact, are capable of bringing out the essential characteristics of the data without taxing one's mind. Thus to bring out the characteristics of data, diagrams are resorted to.

2) To eliminate the complexity of data :-

As pointed out earlier the data in the shape of numerical figure looked very complex and unintelligible to a common man and as a such, he is not able to carry any impression about them. The diagrams render the complex data simple and readily understandable as they have a better appeal to the eliminate the complexity of data and make it understandable diagrams, resorted to.

3) To save time and energy :-

Selected type of Practical

For the purpose of study, I selected the tree diagram. The reason I have divided to study or elaborate a tree diagram is as follows.

A tree diagram is a way representing the hierarchical nature of structure in graphical forms. It is named a "Tree diagram" because the classic representation resembles a tree, even though the chart is usually upside down compared to an actual tree with the root at the top and the leaves at the bottom.

* Tree diagram provides us visual representation of the constituents of the corresponding session.

Tree diagram is a way of visually representing a hierarchy in a tree like structure. Typically the structure of a tree diagram consists of elements such as a root node a member

Tree diagram often used :-

- * To show family relations and descent
- * In taxonomy, the practice and science of classification.
- * In evolutionary science, to show the origin of species.
- * In computer science and Mathematics
- * for detailed and simple understanding of concepts in english.

Summarisation of selected topic

I have choosen types of novel, as my topic. Now novels are of five types which can be easily explained and remembered with the help of a tree diagram.

The novel has five categories

Types of Novel

① Mysteries

② Romance

③ Thrillers

④ Science fiction

⑤ Fantasy

⑥ Historical

Babu

Educational Implication

I feel this practical has been introduced and included as a part of B.Ed to make learning easy for children.

It is scientifically proven that human brain can remember pictures, visuals or diagrams better than words or literature.

So diagrammatic representation is the best way to make a child understand the concept rather than vast text.

There are various ways or types of data representation and they vary per the usage in the subject.

Thus, this practical was very useful and helped me in understanding the different diagrammatic representation to explain the complex concept in simple way.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

डुंबरवाडी, ओतूर, ता. जुन्नर, जि. पुणे - ४१०५०४

बी.एड. द्वितीय वर्ष २०२२ - २०२३

PRACTICAL WORK (प्रात्यक्षिक कार्य)

Course 205

**UNDERSTANDING DISCIPLINES & SCHOOL SUBJECTS
& PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECTS -**

GEOGRAPHY

छात्राध्यापकाचे नाव ...मुसले प्रियंका तान्हाजी...

seen

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

Dumberwadi, Otur

B.Ed. II Year 2022-23**B.Ed. 205 : Understanding disciplines & school subjects & pedagogy of school subjects - Geography**Name of Student : Mr/Mrs. मुसळे प्रियंका तान्हाजी Roll No. ६६**Practical : A Visit geographical place and writing a report**
(एका भौगोलिक ठिकाणाला भेट व अहवाल लेखन)**EVALUATION SCHEME**

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory a) Good 5) Excellent

No.	Criteria	1	2	3	4	5
1	Introduction			✓		
2	Preparation of the visit				✓	
3	Objectives of the Educational Visit					✓
4	Location and extent of the place					✓
5	Geographical Features of the place					✓
6	Observation about the Physical Geography of the place				✓	
7	Observation about the Human Geography of the place				✓	
8	Educational benefits of the visit					✓

नाणे घाट

नानाचा

अंगठा

प्रस्तावना

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापिठांशर्वात विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय डुंबरवाडी (ओतूर) बी.एड प्रथम वर्ष द्वितीय वर्ष 2022-2023 अभ्यासक्रम पूर्ण करत असताना विषय २०५ या विषयामध्ये प्रात्यक्षिक कार्यासाठी एका भौगोलिक ठिकाणाच्या भेट व अहवाल लेखन हे घेव्यात असे.

प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण करण्यासाठी माझ्यासमोर अनेक भौगोलिक स्थळे होती. उदा. कळसू बाई शिखर, सह्याद्री पर्वत रांग, महाराष्ट्र पठार, हरिश्चंद्र गड, दाच्या घाट या सर्वांमधून मी प्रात्यक्षिक कार्य करण्यासाठी नाणे घाट म्हणजेच नाणाचा अंगठा या ठिकाणाची निवड केली. नाणे घाट हा पुणे जिल्ह्यातील जुन्नर तालुक्यात आहे.

एखाद्या ठिकाणी जाऊन तेथील भौगोलिक स्थिती जाणून घेणे हा भेटीचा प्रमुख उद्देश असतो. या भेटीत प्राकृतिक घटकांचे निरीक्षण करणे, सर्वेक्षण करणे, माहितीचे संकलन करणे त्यानंतर माहितीचे आधारे अहवाल तयार करणे अपेक्षित

शैक्षणिक मेटीचा उद्दिष्टे

- १) प्रत्येक भौगोलिक ठिकाणची वैशिष्टे वेगवेगळी असतात ती जाणून घेणे.
- २) विद्यार्थ्यांमध्ये भौगोलिक ठिकाणाविषयी जाणीव जागृती करणे.
- ३) विद्यार्थ्यांना भौगोलिक ठिकाणांचे महत्त्व पटवून देणे.
- ४) भौगोलिक मेटीचा तयार होणारा प्रकल्प यांतून विद्यार्थ्यांमध्ये आनंद निर्माण करणे.
- ५) क्षेत्रमेटीतून विचार प्रक्रिया दृढ होत असल्यास विद्यार्थ्यांना भविष्यकालीन अभ्यासाची दिशा ठरवून देणे.
- ६) वैचारिक व वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करणे.
- ७) भौगोलिक ठिकाणांची माहिती प्रत्यक्ष विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचणे.

भौगोलिक वैशिष्ट्ये

- * महाराष्ट्र राज्यातील एक प्राचीन धाटमार्ग म्हणून ओळखले जाते.
- * नाणेघाटाचे एक टोक जुन्नर तर दुसरे टोक कोकण म्हणजे मुंबई तालुक्यात जाते.
- * नाणेघाट हा सातवाहन कालीन धाटमार्ग आहे.
- * नाणेघाटाचे हवामान अतिशय थंड स्वरूपाचे आहे.
- * पुणे व ठाणे जिल्ह्यांच्या सीमेवर असलेले हे ठिकाण होय.
- * महाराष्ट्रातील प्राचीन व परातत्व अवशेषांचे

नाणेघाटाचा इतिहास

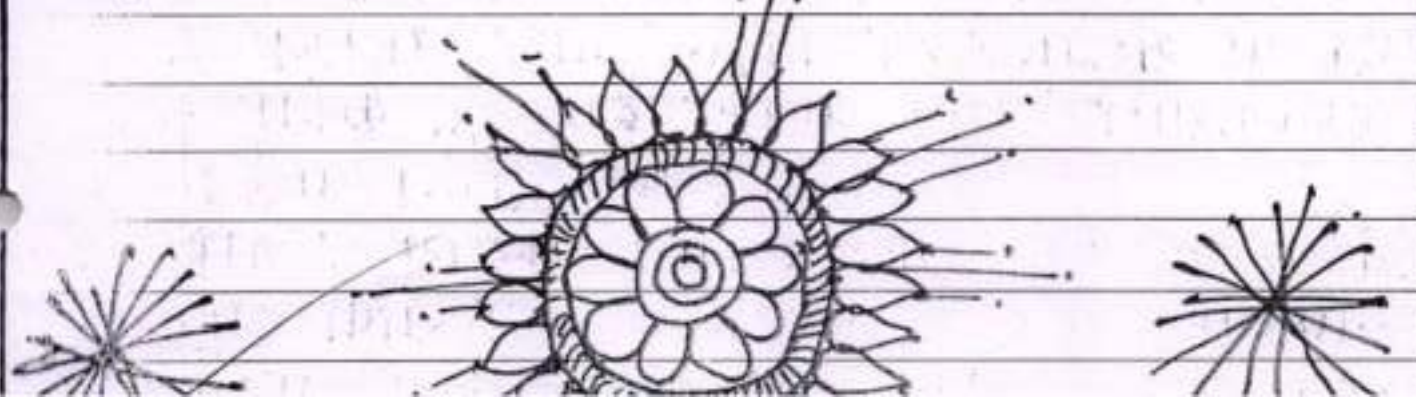

मौर्य राजानंतर सत्तेत आलेल्या सातवाहन राजांनी हा घाट खोदला या घाटात सातवाहनांनी एक लेणे तयार करत त्यामध्ये त्यांच्या कुलाची गाथाही कोरून ठेवलेली आढळते. येथे असलेल्या लेखात सातवाहन सम्राज्ञी नैर्ऋतिके विषयी माहिती मिळते.

महाराष्ट्राच्या आद्य राज्यकुल त्यांचा पराक्रम, दानधर्मबिदुदल माहिती आहे. इसवी सन पूर्व पहिल्या शतकात भारताच्या मोठ्या भूप्रदेशावर शतके सलग तेने राज्य करत होता. या काळात त्यांचे तीस पराक्रमी राजे होऊन गेले. या सातवाहनांच्या राजवटीत महाराष्ट्र इतर प्रदेशात सुवर्णकाळ होता असे मानले जाते. प्रतिष्ठान (पैठण), जीर्णनगर (जंन्नर), तगर (तेर), नेवासे, नाशिक

एका शेतकऱ्याकडून मिळाले. त्यावर ब्राम्हि विपिन नायनिका व सिरी सातकर्णी असा उल्लेख आहे. त्याचप्रमाणे नाणेघाटापासून कोकणाकडे जाणाऱ्या मार्गावर काही अंतरावर असलेल्या एका पाण्याच्या टाक्यावर असलेला सातवाहन राजा वासिष्ठीपुत्र स्कंद सातकर्णीचा शिलालेख भगवानलाल इंद्रजी यांनी प्रकाशित केला आहे. या दोन्ही बाबींचा उल्लेख नाणेघाटाच्या संदर्भात महत्त्वपूर्ण आहे.

नाणेघाटातील राणी नाभणिकेचा शिलालेख आणि सातवाहन राजवंशाचे प्रतिमागृह यांना प्राचीन इतिहासाचे एक विश्वसनीय साधन म्हणून अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. भारतीय पुरातत्त्व खात्याने नाणेघाटाला 'राष्ट्रीय महत्त्वाचे स्थळ' म्हणून घोषित केले आहे.

नाणेघाट ट्रेकिंग पॉइंट

पुण्यापासून अंतर : 150 किमी

मुंबई पासून अंतर : 110 किमी

महाविद्यालयापासून अंतर - 40 किमी

नाणेघाट ट्रेक नाणेघाट पॉइंट
संपतो. जो घाटघर जंगलाचा एक भाग आहे. नाणे
टेकडीच्या माथ्यावर सहज जाता येते किंवा नाणेघाट
ट्रेकच्या सुरुवातीच्या बिंदूवर गाडी चालवून नाणे
गाठव्यासाठी तिथून आपला ट्रेक सुरू करता येते.

नाणेघाट ट्रेकिंग पॉइंटवर प
चल्यावर तिथून नाणेघाटाकडे जाण्यासाठी योग्य म
आम्हाला दिसला. हा मार्ग अगदी सोपा आणि प
किलोमीटरांना होता ही पायताड काही रुग्ण जंगल

नाणेघाट उलट धबधबा

हिरव्यागार वनराईने नटलेल्या उंच उंच डोंगरावरून कोसळणाऱ्या फेसाळ धबधबाची दिशाच वाऱ्याच्या दावामुळं बदल्याच दिसलं धबधब्यातील पाणी सुरुवातीला खालच्या दिशेन कोसळलय, परंतु पुढच्याच क्षणी वारा त्याला पुन्हा वरती नेतोय. थोडक्यात हा उलटा धबधबा असं भासं व्हावा.

हा धबधबा नेहमी धुक्यात दडलेला असं दृगांपाठी पाऊस सुरु झाल्यावर तो दिसू लागतो दोन टप्प्यांमध्ये हा धबधबा कोसळतो. आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे दरीतून सोसाट्याच्या वारा वाहू लागे तर हा धबधबा उलटा फिरू लागतो.

आपण शाळेत गुरुत्वाकर्षण म्हण

काय ते विचारणे पाहिल्यास हा धबधबा पाहिल्यास

उलटा धबधबा घाटाच्या उंचीवरून खाली येण्या-
ऐवजी वर येतो. होय, याच कारणामुळे या धबधब्याला
उलटा धबधबा म्हणतात. नाणे घाटातील धबधब्याचं
पाणीही खाली पडतं, परंतु खालून येणाऱ्या वाऱ्याचा दाब
हा प्रचंड जास्त असतो.

वेगाने वाहणाऱ्या वाऱ्यामुळे
नाणे घाटातील धबधब्याचं पाणी पुन्हा वर येतं. त्याच्या
वैशिष्ट्यामुळे हा धबधबा लोकांमध्ये खूप प्रसिद्ध आहे.
त्यामुळे तिथून खालच्या दरीत नाणे जरी फेकले तरी
ते हवेच्या किंवा वाऱ्याच्या तीव्र दाबामुळे वर येते.
वाऱ्याच्या वेगाची तीव्रता गुरुत्वाकर्षणाच्या बला-
एवढी किंवा त्याहून जास्त असते तेव्हा असे घडते.

मानवी वस्ती

नाणेघाटाच्या पायथ्यापाशी वैशाखरे हे छोटेसे गाव आहे. या गावात वेगवेगळ्या समाजां लोक राहतात. त्यांच्या वस्त्यांचे निरीक्षण केले असता येथील लोकांची परिस्थिती ही मध्यम स्वरूपाची असावी असे लक्षात येते. त्यामुळे त्यांच्या वस्त्यांचा फारसा काही विकास झालेला दिसत नाही.

नाणेघाटात जाताना म्हणजे पायथ्यावर वैशाखरे हे गाव आहे. या गावात पन्नास ते सव्वे घरे आहेत ही छरे दगड, माती, मुरुम, पत्रे, विट बांबू यांपासून बनवलेली आहे कारण या भागात पावसाचे प्रमाण जास्त आहे त्यामुळे पावसापासून बचाव होव्यासाठी घरे ही बांधिलेले स्वरूपाची आढळतात.

या परिसरात भाताची लागवड मोठ्या प्रमाणात केली जाते. येथील लोक पावसापासून संरक्षण व्हा

फोटो

Dr. Vikas Tarde Women's College of Education
PU/PN/B.ED
245 / 2006

अभिप्राय

सावित्रीबाई फूले पुणे विद्यापिठांतर्गत विलासराव तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय B.Ed द्वितीय वर्ष २०२२-२३ अभ्यासक्रम पूर्ण करत असताना २०६१ यांतर्गत 'एका भौगोलिक ठिकाणाचा भेट व अहवाल लेखन' हे प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण करण्यात आले. हे प्रात्यक्षिक कार्यासाठी नाणेघाट (नानाचा अंगठा) ठिकाणाची निवड करण्यात आली.

हे प्रात्यक्षिक कार्य पूर्ण करणे साठी प्रत्यक्ष नाणेघाटाचा भेट दिली या भौगोलिक ठिकाणाचे महत्त्व समजले. प्रत्यक्ष निरीक्षण करणे संधी मिळाली. या क्षेत्राचे अनेक फायदे झाले.

या प्रात्यक्षिक कार्यासाठी महामित्र मैत्रिणींचे सहकार्य लाभले. त्याचबरोबर महामार्गदर्शक प्राध्यापकांचे देखील मोलाचे सहकार्य लाभले, त्याबद्दल मी त्यांचे आभारी आहे.

UNIT PLAN - 1 EVALUATION SCHEME (घटक नियोजन : १ मूल्यमापन योजना)

Student teacher's Name ..Musale Priyanka Tanhaji...
छात्राध्यापिकाचे नाव

Roll No. 66
हजेरी नं.

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent
पदानिःचयन श्रेणी - १) असमाधानकारक २) सरासरी ३) समाधानकारक ४) चांगला ५) उत्कृष्ट

No. अ. नं.	Criteria निकष	1	2	3	4	5
1	Unit Analysis घटक विश्लेषण				✓	
2	Objectives & Specifications उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे				✓	
3	Learning experiences by Teacher शिक्षकाद्वारे दिलेले अध्ययन अनुभव				✓	
4	Student's participation विद्यार्थी सहभाग				✓	
5	Plan for formative evaluation आकारिक मूल्यमापन					✓
6	Plan for summative evaluation साकारिक मूल्यमापन				✓	
7	Teaching Method अध्यापन पध्दती					✓
8	Time schedule वेळापत्र नियोजन					✓
9	Education implication शैक्षणिक उपयोग				✓	
10	Overall Impression एकूटरीत प्रभाव				✓	

(Qualitative feedback) गुणात्मक श्रेरे

Date

Obtained Marks 43/50

Observer's Sign
पाठ निरीक्षकाचे स्वाक्षरी

UNIT PLAN (यूनिट नियोजन)

Unit Name यूनिट का नाम	P.V. Sindhu - An Icon of success				Std. कक्षा	8 th
Teaching Points अभ्यास बिंदु	Objectives & Specifications अभ्यास के लक्ष्य	Teachers Activity धर्मिका क्रिया	Students Activity छात्रों की क्रिया	Teaching aids अभ्यास साधन		
P.V. Sindhu Recent Recognition	Skill - Student knows the Sindhus honours	Teacher tells about Sindhus achievement	Student observe the picture of P.V. Sindhu	Picture		
P.V. Sindhu Note-worthy Honours	Knowledge - Students know about badminton	Teacher tells about Sindhus badminton.	Student listen carefully.	-		
Mentor and guide	Application - student tells the role of mentors parents.	Teacher also question related mentor and guide	Student gives answer	-		

UNIT TEST EVALUATION SCHEME (यूनिट परीक्षा मूल्यांकन योजना)

Student teacher's Name: Musale Priyanka Tanbaji Roll No. 66
 छात्र/धर्मिका का नाम: _____ रोल नंबर: _____

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent
 1) अति कम 2) औसत 3) संतोषजनक 4) अच्छा 5) उत्कृष्ट

No. क्र.सं.	Steps चरण	Criteria धर्मिका	Rating				
			1	2	3	4	5
1	Development of Test परीक्षा का विकास	Proper instructions given in test use paper परीक्षा में सही दिशा-निर्देश दिए गए					
2		Weightage given to Objectives / धर्मिका को					
3		Fulfillment of objectives through different types of questions विभिन्न प्रकार के प्रश्नों के माध्यम से धर्मिका को पूरा किया गया					
4		No. of questions & test efficiency प्रश्नों की संख्या और परीक्षा की प्रभावशीलता					
5		Weightage given to different types of questions प्रश्नों के विभिन्न प्रकारों को धर्मिका को					
6		Inclusion of all types of questions सभी प्रकार के प्रश्नों को शामिल किया गया					
7		Proper sequence of questions as per difficulty level सही क्रम में प्रश्नों को दिया गया					
8		Questions based on specified content धर्मिका के अनुसार प्रश्नों को दिया गया					
9		Consideration of content length & importance of content धर्मिका के अनुसार प्रश्नों की संख्या और महत्व					
10		Grammatically correctness & clarity of all test paper सभी प्रश्नों में व्याकरण और स्पष्टता का ध्यान रखा गया					
11	Administration of Unit Test परीक्षा का आयोजन	Length & validity of the test / परीक्षा की लंबाई और वैधता					
12		Adaptability of the test / परीक्षा की अनुकूलता					
13		Objectivity of the test / परीक्षा की निष्पक्षता					
14		Printing & format of paper (Font size, Alignment, Spacing, etc.) / परीक्षा का प्रिंटिंग और फॉर्मेट (फॉन्ट साइज, एलाइनमेंट, स्पेसिंग, आदि)					
15		Feasibility of the test / परीक्षा की संभवता					
16		Seating arrangement for unit test / परीक्षा के लिए बेंच व्यवस्था					
17		Supervision: Measures taken to avoid malpractice निगरानी: धर्मिका को रोकने के लिए उपाय					
18		Time management / परीक्षा का समय					
19		Educational implications / परीक्षा का शैक्षणिक महत्व					
20		Overall impression / परीक्षा का समग्र दृष्टिकोण					

(Qualitative feedback) सुझाव

Obtained Marks: 73 / 100

Observer's Sign. / _____
 परीक्षक का हस्ताक्षर

QUESTION PAPER

Chaitanya Vidyalaya, Otur

Unit Test

Subject - English

Time - 1 hour

Student Name -

Std - 8th

Mark - 20

Que. 1] Complete the words by filling in the missing letters.

i] e - hance

ii] fe - ture

iii] l - nch

iv] m - ntor

Que. 2] Make as many three-letter and four-letter words from the word Contemporary.

Que. 3] Answer in short.

i] What made Sindhu take up badminton at the age of eight?

ii] What are the positive character traits of P.V. Sindhu?

iii] What role do Sindhu's parents play during her important matches?

Que. 4] Make sentences of your own using the following phrases / Idioms.

i] to enhance further

ii] to launch

Que. 5] Pick out the Co-ordinate clauses and encircle the Co-ordinator.

i] She bagged a silver medal and she found a place in the national team.

ii] You must play well or you lose the first round of play.

iii] My parents point out my flaws, so I can improve my game.

Que. 6] Write about P.V. Sindhu.

Chaitanya Vidyalaya, Otur

Second Unit Test 2022-23

Date :- 06/02/2023

Subject :- English

Std. :- 8th

Time :- 1 Hour

Marks :- 20

Student Name :- _____

Q. 1 Complete the words by filling the missing letters.

4marks

- 1) e hance 2) fe ture 3) l nch 4) m ntor

Q. 2 Make as many three letters and four letters word from the word Contemporary

2 marks

Q. 3 Answer in short

6 marks

- 1) What made Sindhu take up badminton at the age of eight ?
- 2) What are the positive character traits of P.V. Sindhu ?
- 3) What role do sindhu's parents play during her important matches ?

Q. 4 Make sentences of your own using the following phrases/idioms **4 marks**

- a) Two enhance further b) to launch

Q. 5 Pick out the Co-ordinate closes and encircle the coordinator **3 marks**

- 1) She bagged a silver medal and she found a place in the national team.
- 2) You must place well or you lost the first round of play.
- 3) My parents point out my flaws so I can improve my game.

Q. 6 Write about P.V. Sindhu.

2 Marks

EVALUATION SCHEME (मूल्यमापन योजना)

Developing a Blue print with model answer and marking Scheme.

Teacher's Name Musale Priyanka Tanhaji

Roll No. 66
हजेरी क्र.

निदेशकचे नाव
 Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent
 निदेशकचे वर्ण - १) असमाधानकारक २) सरासरी ३) समाधानकारक ४) चांगला ५) उत्कृष्ट

क्र.	Criteria निकष	1	2	3	4	5
	Structure of Blue Print as per the objective त्रिमितीपत्रकाचे उद्दिष्टनिहाय स्वरूप				✓	
	Structure according to subunits & marks distribution उपघटक व गूण विभागणीनुसार स्वरूप				✓	
	Structure according to question type पश्न प्रकारानुसार स्वरूप				✓	
	Overall 3 dimensional design : Correct & complete एकंदरित तिन्ही पैलूंवर आधारित त्रिमितीपत्रक अचूक व परिपूर्ण					✓
	Accuracy of Model answers आदर्श उत्तरांची अचूकता					✓
	Model answer as per objectives of the questions पश्नांच्या उद्दिष्टानुसार आदर्श उत्तरे					✓
	Expected outline of the answers in Model answers आदर्श उत्तरसूचीतील उत्तरांचे अपेक्षित स्वरूप					✓
	Marking scheme according to the scope गमजेनुसार गूण विभागणी					✓
	Point - wise /sub questions wise Marking scheme मुद्देमुद/उप पश्नांनुसार गूण विभागणी				✓	
	Overall Impression एकंदरित प्रभाव				✓	

Qualitative feedback) गुणात्मक शेरें

Obtained Marks - 45/50

Observer's Sign.
पाठ निरीक्षकाची स्वाक्षरी

WEIGHTAGE AS PER SUBUNIT

उपघटकानुसार भारांश

Sr.No क्र. सं.	Sub unit उपघटक	Marks गुण	Percentage शेकांश
1	P.V. Sindhu - Recent Recognition	7	35%
2	P.V. Sindhu Noteworthy Honours	6	30%
3	Mentor and guide	4	20%
4	Co-ordinate clause	3	15%
Total (एकूण)		20	100%

WEIGHTAGE AS PER OBJECTIVES

उद्दिष्टानुसार भारांश

Sr.No क्र. सं.	Objectives उद्दिष्टे	Marks गुण	Percentage शेकांश
1	Knowledge (ज्ञान)	6	30%
2	Comprehension (अकलन)	4	20%
3	Application (उपयोजन)	7	35%
4	Skill (कीर्तय)	3	15%
Total (एकूण)		20	100%

WEIGHTAGE AS PER TYPE OF QUESTIONS

प्रश्न प्रकारानुसार भारांश

Sr.No क्र. सं.	Type of Questions प्रश्न प्रकार	Marks गुण	Percentage शेकांश
1	Essay type Questions (विशाली प्रश्न)	03	15%
2	Short answer Questions (लघुली प्रश्न)	15	75%
3	Objective Questions (यन्मुनिष्ट प्रश्न)	02	10%
Total (एकूण)		20	100%

BLUE PRINT (सविधान तक्ता/त्रिभित्तीप्रक)

Unit Test (पठक वाचनी)

Unit Name

P.V. Sindhu - An Icon of success

Sem: 8th

Page No.

Sr.No क्र. सं.	Sub unit उपघटक सं.	Objectives (उद्दिष्टे)												Total गुण		
		Knowledge (ज्ञान)			Comprehension (अकलन)			Application (उपयोजन)			Skill (कीर्तय)					
		E (लि)	S (लि)	O (लि)	E (लि)	S (लि)	O (लि)	E (लि)	S (लि)	O (लि)	E (लि)	S (लि)	O (लि)			
	P.V. Sindhu Recent Recognition	-	-	02	-	-	-	-	-	02	-	-	03	-	-	07
	P.V. Sindhu Noteworthy Honours	-	02	-	-	02	-	-	02	-	-	-	-	-	-	06
	Mentor and guide	-	02	-	-	02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	04
	Co-ordinate clause	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	03	-	-	03
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Total	-	04	02	-	04	-	-	07	-	-	-	03	-	-	20
			06			04			07				03			

ANSWERSHEET

Ques 1] Complete the words by filling in the missing letters.

- i] enhance
- ii] feature
- iii] lunch
- iv] mentor

Ques 2] Three-letter words -

Con, net, not, nap

Four-letter words -

Come, camp, more, cone, part, tear, room.

Ques 3] Answer in short

i] What made Sindhu take up badminton at the age of eight?

Ans- Pullela Gopichand's victory in England open championship in 2001 inspires Sindhu to take up badminton at the age of eight.

ii] What are the positive character traits of P.V. Sindhu?

Ans- The positive character traits of P.V. Sindhu are her positive attitude and never say die spirit.

Ques 4] What role do Sindhu's parents play during her important matches?

Ans- Sindhu's parents play the role of a mentor and guide. They analyse her game.

Ques 5] Make sentences of your own using the following phrases/idioms.

i] to enhance further -

Kohli worked hard to enhance further his skill in batting.

ii] to launch -

I'm going to launch a book on English grammar.

Ques 6] Encircle the co-ordinate clause

i] She bagged a silver medal and she found a place in the national team.

ii] You must play well or you lose the first round of play.

iii] My parents point out my flaws, so I can improve my game.

Que] Write about P.V. Sindhu.

Ans- Pusarla Venkata Sindhu is professional badminton player and represents India at international level competitions. She was born in 5th July 1995 to Telugu family in Hyderabad in Andhra Pradesh. She completed her college from St Ann's College for Women in Hyderabad.

Her parents P.V. Raman and P. Vijaya are volleyball players. Her father P.V. Raman also received the Arjuna Award for his performance in his sports.